γες μέρες ξεψύχησε.

Ὁ Μιγγὲλ ἔμαθε ξαφνικὰ τὸ θάνατό της. Δὲν τὸν περίμενε. Στὸ ἄκουσμά του, μαρμάρωσε, βουβάθηκε, δὲν μπόρεσε νὰ χύσῃ οὔτε ἕνα δάκρυ.

Ἐπάνω στὸν πέτρινο σταυρό της, ἔμεινε πολλὴ ὥρα σκεφτικός. Καρφώθηκε ἐκεῖ ἀσάλευτος, χωρὶς καμμιὰ δύναμι, πληγωμένος κατάστηθα, παραλυμένος..

Ὅταν τὸ θράδυ γύρισε στὸν πύργο του, ὅλα ἐκεῖ τοῦ φαινόντουσαν πένθιμα, νεκρά, χωρὶς καμμιὰ ζωή.

Μέρες ὁλόκληρες τριγύριζε ὁλομόναχος ἔξω στοὺς δρόμους τῆς Σεβίλλης, σὰν χαμένος, ζητῶντας νὰ θρῇ κάποια λήθη, κάποια ἀνακούφισι..

Μὰ οἱ δρόμοι τοῦ φαινόντουσαν σὰν τάφοι καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὸν κυττοῦσαν, ἔμοιαζαν σὰν σκιές.

Ὁ Μιγγὲλ εἶχε πληγωθῆ κυτάστηθα ἀπ' τὸν πρῶτο ἐκεῖνον ἔρωτά του...

Καὶ δὲν μπόρεσε πειὰ νὰ ξαναθρῇ καμμιὰ χαρά, στὸν κόσμο...

* * *

Καὶ μιὰ μέρα ὁ Μιγγὲλ χάθηκε ξαφνικὰ ἀπ' τὸν πύργο του. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρες, οἱ ὑπηρέτες του ἔψαχναν παντοῦ γιὰ νὰ θροῦν τὸν ἀφέντη τους ὡς ὅτου τέλος ἔμαθαν πὼς εἶχε κλεισθῆ σὲ μοναστῆρι..

Ἐκεῖ νύχτα καὶ μέρα, ὧρες ὁλόκληρες, γονατιστὸς στὰ πόδια τοῦ ἐσταυρωμένου, προσευχότανε γιὰ τὴν ψυχὴ τῆς Ζιρολίνας, καὶ μαζὺ μὲ τὶς προσευχὲς αὐτές, ἔθγαινε ἀπὸ μέσα του καὶ μιὰ ἄλλη, μιὰ πιὸ θαθειά, πιὸ μυστικὴ προσευχὴ πρὸς τὸ μεγάλο Θεό, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ζητοῦσε νὰ τὸν συγχωρήσῃ.

Ἦταν ἁμαρτωλὸς, πολὺ ἁμαρτωλός. Ὦ! πόσο θαυειὰ τὸ ἔνοιωθε τώρα αὐτό, τώρα ποὺ εἶχαν ἀρχίσει νὰ τὸν θασανίζουν ἡ τύψεις. Ἡ σκιὲς ὅλων τῶν γυναικῶν ποὺ εἶχε κατακτήσει στὰ νειᾶτα του, καὶ ποὺ τὶς παράτησε ὕστερα, σκληρὰ κι' ἀπάνθρωπα, ἀφοῦ πρῶτα ἐκόρεσε τὸ ἐρωτικό του πάθος, ὡρθωνόντουσαν τώρα ἐκδικητικὲς καὶ τὸν θασάνιζαν φριχτά· Πόσο σκληρὸς ἦταν τότε, καὶ μὲ τὶ ἀποστροφὴ καὶ ἀηδία, ἀτένιζε τώρα ὅλες τὶς πράξεις τοῦ παρελθόντος του.

* * *

Ἐκεῖ σ' αὐτὸ τὸ μυναστῆρι ὁ Μιγγὲλ, ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρό, πέθανε σ' ἕνα ἀπόμερο κελλί.

Οἱ ἄλλοι καλόγεροι τὸν θρῆκαν ἕνα πρωὶ κατακίτρινο καὶ παγωμένο στὸ κρεθάτι του, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα καὶ τὰ μάτια του ἀνοιχτὰ καὶ πεταγμένα ἔξω ἀπὸ τὶς κόγχες τους.

Δίπλα τοῦ, σ' ἕνα ξύλινο μαῦρο τραπέζι, ἐπάνω σ' ἕνα κιτρινισμένο φύλλο χαρτιοῦ, θρέθηκαν γραμμένα μὲ τὰ χέρια του τὰ τελευταῖα του λόγια:

«Θέλω νὰ μὲ θάλετε σ' ἕνα φτωχικὸ φέρετρο, καὶ νὰ μὲ θάψετε ἔξω στὸ δρόμο, χωρὶς καμμιὰ διατύπωσι... Νοιώθω πὼς δὲν εἶμαι ἄξιος ν' ἀντικρύσω τὸ Θεό. Στὸν τάφο μου νὰ θάλετε ἕνα ἁπλὸ ξύλινο σταυρὸ κι' ἐπάνω νὰ μὴ γράψετε οὔτε ὄνομα, οὔτε τίτλους, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὲς τὶς λίγες λέξεις ποὺ εἶνε ἡ μόνες ποὺ μοῦ ταιριάζουν: «Ἐνθάδε κεῖται ὁ χειρότερος, ὁ τελευταῖος τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Θεὸς, ἂν θέλῃ, ἂς τὸν συγχωρήσῃ».

MARCELLE MAURETTE

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

Ἡ Θεοτόκος καὶ ὁ μικρὸς Ἰησοῦς
(Πίναξ τοῦ Σ. Τσάμπερς)

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ἕνας ἱεροκῆρυξ, διαθάζοντας κάποτε ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος μιᾶς ἐπαρχιακῆς ἐκκλησίας τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, εἶπε:

—...Καὶ ἔδωκε ὁ Θεὸς στὸν ἄνθρωπο ὡς σύντροφο τὴν γυναῖκα...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ γύρισε σελίδα κι' ἐξακολούθησε:

—...Αὐτὴ δὲ ἦταν πισωμένη ἀπὸ μέσα καὶ ἀπ' ἔξω...

Ὁ καϋμένος ὁ ἱεροκῆρυξ εἶχε γυρίσει ἀντὶ γιὰ ἕνα, δυὸ φύλλα καὶ διάθαζε γιὰ τὴν Κιθωτὸ τοῦ Νῶε.

* * *

— Χθὲς, φίλε μου, ἐφάγαμε 13 στὸ τραπέζι.

— Μπᾶ ! Δὲν εἶσαι λοιπόν, προληπτικός ; Δὲν φοθᾶσαι μὴν πάθῃ τίποτα ;

— Τί περισσότερο νὰ πάθω ἀφοῦ πλήρωσα, ὅσα φάγανε κ' οἱ 13 ;

ΤΟΥ κ. ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ (τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν)

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἄρχισα νὰ περπατῶ στὴν τύχη, τυλιγμένος στὸ ἀντίσκηνό μου ὅσο καλύτερα μπορούσα. Ἡ μαύρη σωστεινιὰ μὲ ἐπηρέασε σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε ἄρχισα νὰ παρασέρνω μέσα σὲ κόσμο φανταστικό, κόσμο κατακλυσμῶν φριχτῶν, ἀστραπόβροντων κολασμένων, χάος ὑγροῦ...

Νομίζω, ὅτι ὁ σύντροφός μου νὰ παρεσύρθη ἴσως καὶ θὰ χάθηκε μέσα στὴν πλήμμυρα ἐκείνη καὶ περίμενα κ' ἐγὼ ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ τὸν δικό μου χαμό...

Ξαφνικά, ἄκουσα πισω μου, ἡ πλαί μου — ἀκαθόριστο αὐτό ! — θηματισμοὺς γοργοὺς. Σταματησα τὸ ἄλογό μου, καὶ φώναξα ἔτσι στὴν τυχη. Ἦσαν δυὸ φαντάροι, οἱ ὁποῖοι μοῦ εἶπαν ὅτι ἔχασαν τὸν δρόμο, κ' ἔμειναν θραδυποροῦντες...

Γινήκαμε κ' οἱ τρεις παρέα. Κατέθηκα ἀπ' τὸ ἄλογό μου, γιατὶ μὲ κτυποῦσε ἀλύτητα, ὁ ἀέρας κ' ἡ θροχὴ καὶ περπατούσα πεζὸς πλαί τους. Πλανηθήκαμε ἔτσι καμμιὰ ὥρα ἀκόμη, τσαλαβουτῶντας στὰ νερὰ καὶ θρεγμένοι ὥς τὸ κόκκαλο.

Τέλος, κατὰ τὰ μεσάνυχτα πειά, φτάσαμε στὴν ὀπισθοφυλακὴ τῆς μεραρχίας. Ἕνας σπιλαγχνικὸς δεκανέας, λυτήθηκε τὰ θασανά μας, ρώτησε ποῦ ἀνήκαμε ὁ καθένας μας, καὶ μᾶς ἔδωσε σίγουρες ὁδηγίες γιὰ νὰ θροῦμε τοὺς λόχους μας..

Ὅταν ἔφτασα στο τμῆμα μου, ἤμουν καραθοτσακισμένος σὲ ἀξιολύπητο σημειο. Θρῆκα τοὺς συντρόφους μου μέσα στὸ ζεστὸ ἀντίσκηνό τους, μὰ περιφρόνησα τὸν μακαριο ὕπνο τους καὶ — ἀντὶς νὰ τοὺς μιμηθῶ — πῆγα καὶ ξάπλωσα κοντὰ σὲ μιὰ πελωρία φωτιά, τὴν ὁποία εἶχαν ἀνάψει μεριοὶ ἀδιόρθωτοι ξενύχτηδες.

Περιττὸ νὰ σημειώσω, ὅτι ὥς τὸ πρωὶ καταγινόμουν νὰ στεγνώσω τὸν μανδύα μου καὶ τὴ στολή μου, τὰ ὁποῖα ἔσταζαν σὰν σφουγγάρια βουτηγμένα σὲ νερό. Ἀλλὰ τοὐλάχιστον εἶχα καὶ μιὰ ἀνεκφραστη παρηγοριά, στὶς ταλαιπωρίες μου αὐτές: Καπνό, γιὰ μπόλικες ἡμέρες !

Θεωρῶ ὑποχρέωσι μου τώρα, νὰ πληροφορήσω τὸν τυχὸν ἀνήσυχο— γιὰ τὴν τύχη τοῦ καλοῦ ὑπενωμοτάρχου — ἀναγνώστη μου, ὅτι ὁ ἄξιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος δὲν ἔπαθε κανένα κακό: Τὸν θρῆκα τὴν ἑπομένη, σῶο κ' ἀόλαθῆ. Κ' ὅταν τὸν ρώτησα τί ἔγινε χθὲς θράδυ, ἀπέδωσε τὴν παραπλάνησί του ὄχι σὲ δική του ἀτζαμωσύνη κ' ἀδεξιότητα, ἀλλά... στὸ ἀπατηλὸ ἔνστικτο τοῦ ἀλόγου του !

Δὲν τὸν πίστεψα, μὰ τὴν ἀλήθεια...

Στὸ Κεφαλόθρυσο, ὁλόκληρη ἡ ἡμέρα τῆς ἧς Ὀκτωθρίου ἀφεροῦθηκε στὴν ἀνάπαυσί μας. Ἡ μακριὲς κ' ἐπείγουσες πορεῖες μας ἀπ' τὴν Ἁγία Μαρίνα ὥς τὰ σύνορα κ' ἀπὸ κεῖ ὥς τὸ Κεφαλόθρυσο, εἶχαν κυριολεκτικῶς ἐξαντλήσει τοὺς ἄνδρας. Ἔπρεπε, ἐπὶ τέλος νὰ ξεκουραστοῦν λίγο, νὰ φρεσκαριστοῦν καὶ νὰ ἑτοιμασθοῦν γιὰ τὸν προσεχῆ ἄγριον κ' αἱματηρὸ ἀγῶνα.

Τὸ ψωμὶ καὶ τὰ ἄλλα τρόφιμα τῆς μεραρχίας καθυστεροῦσαν. Ἀπ' τὴ νύχτα τῆς 4ης μὲ τὴν ὅην Ὀκτωθρίου εἶχαν φύγει γιὰ τὰ Ὀρφανὰ ἡ ἐφοδιοπομπές μας, ἀλλὰ ἀκόμη δὲν εἶχαν φανῆ. Σιτάρι εἴχαμε θρῖ κάμποσο, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε μύλος νὰ τὸ ἀλέσουμε...

Τέλος, κατὰ τὸ ἀπόγευμα πειά, φάνηκαν νἀρχωνται οἱ ἀρριτάδες κατάφορτοι ἀπὸ κουραμάνες ζηλευτὲς κ' ἀπὸ κρέατα.

Ἀπ' τὸ ἀπόγευμα ὥς τὸ θράδυ κι' ἀπ' τὸ θράδυ ὥς τὰ μεσάνυχτα, οἱ φαντάροι ὁλόκληρης τῆς μεραρχίας εἶχαν ὀτήσει τρικούδερτο γλέντι. Ἔλειπε θέβαια τὸ κρασί, ἀλλὰ — σὲ ἀντίχρυσμα — εἴχαμε ὄρεξι θηριώδη καὶ νερὸ γάργαρο.

Νοιώθαμε, ὅτι τὰ ψέματα πειὰ τελείωσαν κ' ὅτι ἄρχιζε τὸ ἀληθινὸ πανηγύρι τῆς φωτιᾶς καὶ τῶν θριάμβων...

Καὶ μὲ τὴν πεποίθησι προσεχῶν σκληρῶν ἀγώνων, ἀλλὰ καὶ θριάμβων νίκης ζηλευτῶν, κοιμηθήκαμε τὴ νύχτα ἐκείνη, ταραγμένοι κ' ἐκνευρισμένοι.

Τὸ πρωὶ τῆς 8ης Ὀκτωθρίου, ἡ μεραρχία μας διατάχθηκε νὰ βαδίση ἀποφασιστικὰ γιὰ τὰ στενὰ τοῦ Σαραντατόρου !...

Βάδισε πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ θαδίσαμε ὅλοι μαζὺ — μὲ ἱερὸ ἐνθουσιασμὸ — γιὰ τὴν πρώτη ἐκείνη ἀγρία μάχη τοῦ Σαραντατόρου, ἡ ὁποία ὑπῆρξε ὁ λαμπρὸς πρόλογος τοῦ ἀκόμη λαμπροτέρου καὶ θαφνοστεφοῦς γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας δράματος, ποὺ ἀκολούθησε κατόπιν....

(Τέλος τοῦ Α' Μέρους)